

Slutrapport

Allmän information

Projektnamn	Delområde	Ärende-ID	Projektperiod
LID – Local Improvement Districts	Inre Skandinavien	20299020	2021-02-01-2022-09-30

Sammanfattning/sammendrag

I det här projektet har gränskommunerna Säfte, Torsby, Årjäng, Aremark, Aurskog-Høland och Marker testat en ny form av landsbygdsutveckling. Syftet har varit att genom organiserad samverkan öka minst sex områdens attraktivitet och konkurrenskraft. Arbetet har utgått från en internationellt beprövad modell för platsutveckling som heter BID (Business Improvement Districts). Eftersom BID framförallt riktar sig till aktörer i större städer har man inom ramen för projektet anpassat modellen något utifrån de förhållanden som råder på landsbygden. Av den anledningen har modellen också getts ett nytt namn: LID (Local Improvement Districts). Huvudsakligt mål för projektet har varit att bilda så kallade LIDs, ur ett gränsöverskridande perspektiv med ett kunskapsbaserat arbetssätt.

LID-modellen går ut på att offentliga och privata aktörer samt civilsamhället organiserar sig kring en gemensam utmaning på en geografiskt avgränsad plats så som en stadsdel, en stadskärna eller bygd. Man kommer överens om ett eller flera mål som utgår från den valda platsens specifika behov. För att nå målen tas en handlingsplan fram med aktiviteter som finansieras gemensamt av de anslutna aktörerna. I projektet har man tagit sig an utmaningar som finns i gränsregionen så som urbanisering, förändringar i befolkningsstrukturen, negativ utveckling av handeln och utarmning av centrummiljöer.

Projektet startade i februari 2021 och under den första perioden låg fokus på utbildning och nulägesanalys. Projektgruppen träffades online ungefär en gång i månaden för att lära sig om BID-metoden. Under utbildningen bjöds representanter för befintliga BID-områden in till de digitala träffarna för att dela med sig av värdefulla erfarenheter. Parallellt med utbildningen genomförde delprojektledarna analyser i sina hemkommuner, för att därefter fatta beslut om vilket område de ville vidareutveckla inom ramen för projektet.

Under den andra perioden låg fokus på extern förankring och genomförande. Projektledarna arrangerade flera möten med företag, föreningar, politiker och tjänstemän för att berätta om projektet, presentera nulägesanalyserna och undersöka om samverkan kring gemensamma utmaningar var möjlig. Initialt försvårades detta arbete av pandemirestriktioner som innebar att fysiska möten inte gick att genomföra. I februari 2022 påbörjades en successiv avveckling av restriktionerna vilket avsevärt underlättade arbetet. Utvecklingsmöten, workshopar och kompetensutvecklande aktiviteter skapade ökad tillit och transparens mellan delprojektledare och lokala aktörer vilket bäddade för ett innovativt klimat. Inspel från de olika träffarna bidrog starkt till att målbilder och handlingsplaner för respektive plats kunde tas fram. Handlingsplaner är ett centralt verktyg i LID-modellen. I dessa specificeras de aktiviteter som privata och offentliga aktörer gemensamt önskar genomföra för att bidra till en positiv platsutveckling.

Under den tredje perioden upphörde samtliga restriktioner kopplade till coronaviruset vilket möjliggjorde att delprojektledarna kunde besöka varandras kommuner för första gången. Dessutom gav projektet möjlighet till flera studieresor till andra liknande projekt och utvecklingsarbeten för omvärldsbevakning, erfarenhetsutbyte och nätverkande. Projektgruppen besökte bland annat Edinburgh, Inverness, Bathgate i Skottland. Resorna var inspirerande, lärorika och givande då de gav nya perspektiv på BID-modellen vilket i sin tur förde in ny energi in i arbetet. Under denna sista period påbörjades arbetet med att genomföra några av aktiviteterna i handlingsplanerna.

Abstract

In this project, the municipalities of Säffle, Torsby, Årjäng, Aremark, Aurskog-Høland and Marker have tested a new form of rural development. The aim has been to increase the attractiveness and competitiveness of at least six areas through organized cooperation. The work has been based on an internationally proven model for site development called BID (Business Improvement Districts). Since BID is primarily aimed at actors in larger cities, the model has been adapted based on the conditions that prevail in rural areas. Because of this, the model has also been given a new name: LID (Local Improvement Districts). The main goal of the project has been to form LIDs, from a cross-border perspective with a knowledge-based working method.

The LID model is based on public and private actors and civil society organizing around a common challenge in a geographically defined location such as a district, a city center or rural area. One or more goals are agreed upon based on the specific needs of the selected location. In order to reach the goals, an action plan is drawn up with activities that are financed jointly by the affiliated actors. The project has tackled challenges that exist in the region such as urbanization, changes in the population structure, negative development of trade and impoverishment of downtown environments.

Bakgrund

Projektet grundar sig i flera komplexa utmaningar som kännetecknar vår gränstrakt.

- **Låg samarbetsnivå.** Att vara gränstrakter med liknande landskap och resurser förenar de medverkande kommunerna, ändå finns det väldigt lite samarbete och utbyte mellan de svenska och norska kommunerna. Landsgränsen utgör här ett hinder för att tydligare samarbeta kring de utmaningar man delar. Kommunerna i det här området har få plattformar eller former för strategiskt samarbete kring utveckling av deras lokalsamhällen och företagen drar inte nog nytta av att de befinner sig nära marknader i två länder.
- **Storstadsnorm.** Det är ett faktum att storstaden uppfattas som norm och jämförelsen med landsbygden tenderar därmed att bli negativ. Denna norm är svår att bryta och det krävs metoder som BID och varianter av denna som tar ett helhetsgrepp för att fylla landsbygden och mindre orter med liv och rörelse och skapa attraktivitet så att fler väljer att besöka, bosätta sig och etablera sig här.
- **Handelsutveckling.** På båda sidor gränser upplever orterna en negativ utveckling av detaljhandel, klädhandel och sällanköpsvaror. Detta sker bland annat på grund av mer utbredd näthandel som i sin tur är en del av ett digitalt skifte. Ett nedgången och tomt centrum ger inte bara negativ utveckling för företagen men ger även sociala signaler om

allt annat än en levande bygd. Det finns därför ett stort behov av re-vitalisering av centrumområden utanför storstäderna och nya användningsområden för det offentliga rum som centrum är. De är viktiga mötesplatser för identitet, integrering och socialisering.

Projektet har också velat ta bättre vara på ett antal identifierade möjligheter.

- **Platsutveckling i samverkan.** Som nämnts ovan finns det ett behov av att även lokalsamhällen utanför storstäderna utvecklas till attraktiva platser som människor önskar att bo, besöka och verka i. En ekonomiskt stark region med en attraktiv livsmiljö kräver i allt större grad kraftsamling och att alla aktörer drar åt samma håll. Denna omställning är inte något som en enskild aktör kan åstadkomma utan här krävs samarbete mellan det offentliga, privata och ideella, gemensamma målbilder och finansiella resurser för att åstadkomma förändring. LID-modellen erbjuder ett strukturerat arbetssätt som organiserar samverkan mellan privata, offentliga och ideella aktörer.
- **Öka konkurrenskraften och innovationsförmåga.** Små- och medelstora företag är grundläggande för befolkningsutveckling. Att samarbeta med andra företag ökar konkurrenskraften genom kompetens- och erfarenhetsutveckling. Det ger också möjligheter att hitta nya potentiella samarbetspartner som kan komplettera värdekedjan. Ett samarbetsprogram bör vara baserat på omvärldsanalys och ge möjlighet att ta tillvara ny teknologi, utveckla affärsmodeller och hitta kommersiella idéer. Sådana idéer kan inrymmas i de handlingsplaner som LID:sen, tillsammans med aktörer från det egna lokalsamhället men även med andra företag och föreningar på de övriga platserna.

Mål, resultat och förväntade effekter

Det huvudsakliga målet för LID-projektet har varit att bilda LIDs, ur ett gränsöverskridande perspektiv, med ett kunskapsbaserat arbetssätt. Målet har delvis uppnåtts. Delprojektledarna har lyckats samla lokala aktörer och ta fram mål och handlingsplaner enligt LID-modellen. Däremot har man inte fått till gränsöverskridande relationer mellan de lokala LID:erna vilket förklaras närmare längre ned i detta dokument.

Projektet syftar till att bidra till insatsområde 2 (små och medelstora företag) med det specifika målet ökad konkurrenskraft hos företag. Flera LIDs har valt att arbeta med trivselskapande och förskönande insatser just för att öka det valda områdets attraktivitet och konkurrenskraft. Exempel på sådana aktiviteter är gemensamma städdagar, julbelysning, påskegateåpning och konst på sopkärl och bänkar. En effekt av projektet är därför attraktivare centrumkärnor vilket inte bara gynnar fastighetsägare, företagare och handlare utan även kunder, gäster och lokalbefolkning. En annan effekt av projektet är fördjupade relationer mellan förenings- och näringsliv och kommun eftersom LID-modellen tydliggjort att mer kan uträttas tillsammans än om varje individ/sector jobbar var för sig. Slutligen ser vi att projektet kan fungera som en inspiration för andra mindre orter. De lärdomar och erfarenheterna som deltagarna får med sig kan delas och användas av fler bygder i regionen som står inför liknande utmaningar.

Projektgruppen har arbetat med den lokala utvecklingen och kunskapsöverföringen på tre nivåer med tillhörande delmål och aktiviteter vilka redogörs för nedan.

Lokal nivå: Bilda minst 6 lokala LIDs och handlingsplaner för dessa

För att skapa goda förutsättningar att nå detta delmål genomförde projektgruppen en grundläggande utbildning i BID/LID-modellen under den första perioden. Delprojektledarna träffades online cirka 1-2 ggr/månad för att lära sig mer om hur metoden fungerar för att sedan omsätta kunskapen till praktik på respektive ort. Delprojektledarna lade mycket tid och energi på att identifiera relevanta aktörer och bjuda in dessa till träffar där gemensamma utmaningar och mål för det valda området diskuterades. Inspel från idémöten, workshoppar och andra kartläggningsprocesser bidrog stort till analysarbetet och underlättade för kommunerna att sätta både kortsiktiga och långsiktiga mål. De medverkande kommunerna kunde tack vare detta även ta fram handlingsplaner vilka skapat struktur och en ram för den fortsatta lokala innovationsprocessen. Flera delprojektledare nämner att det varit utmanande att få till ekonomiskt förpliktande deltagande i LID-organisationerna medan det varit lättare med det frivilliga engagemanget. En slutsats från det här projektet är därför att LID-modellen fungerar bäst på platser där det redan finns ett visst intresse från företag och föreningar att frivilligt engagera sig i den lokala utvecklingen och där det finns en tro på att samverkan ger stärkt konkurrenskraft och ökad livskvalitet.

För att få bäst effekt av LID-modellen behöver man alltid utgå från de förutsättningarna som råder på den specifika platsen som ska utvecklas. Av den anledningen ser vi variationer i det lokala arbete som gjorts i respektive kommun. Den röda tråden finns dock där genom aktiviteter kopplade till centrumutveckling och besöksnäring. För att ge en mer konkret inblick i de olika LIDsens lokala arbete följer här nedan en kort beskrivning av detta. För mer ingående redogörelse av aktiviteter, se respektive kommuns handlingsplan bland bilagor.

LID Säffle: I Säffle fanns ett uttalat önskemål från stadens fastighetsägare och köpmannaförening att jobba tillsammans med centrumutveckling. Genom regelbundna frukostmöten och flera workshoppar, varav två leddes av en BID-manager från Lerums centrumförening, landade man i fyra arbetsområden för Säffles LID: Rent, snyggt & tryggt, marknadsföring & event samt stadsmiljö och etableringar. Utifrån dessa har en handlingsplan med aktiviteter tagits fram. Sedan starten av projektet har antalet tomma skyltfönster i centrum minskat från 50 % till 10% och gemensamt finansierade insatser i form av två smarta soptunnor, skräpplockar-dagar och påskfirande har ökat trivseln i området.

LID Torsby: I Torsby arrangeras årligen större idrottsevenemang såsom fotbollscuper, skidtävlingar och motor-sportarrangemang. Av den anledningen valde man i Torsby att arbeta tematiskt inom idrottsturism. Man har lagt energi på att stärka de lokala föreningarna som arrangerar större evenemang, t.ex. genom att få till ett bättre samarbete föreningarna emellan så som byte av funktionärer, men även genom att kartlägga kopplingar mellan föreningarna och boendeanläggningar, campings, vandrarhem och hotell. Tillsammans med föreningarna har man också identifierat ett behov av samordning kring evenemangsmaterial så som bord, stolar och högtalarsystem. Ett gemensamt utlåningskoncept är därför ett av de konkreta resultaten i LIDet.

LID Årjäng: I Årjäng har man valt att arbeta med två geografiska LIDs; i Töcksfors och Årjäng. På båda platserna har man tillsammans med företagare, föreningar och fastighetsägare genom s.k. SWOT-analyser identifierat ett behov av ökad trivsel i och runt centrum för både invånare och turister. I Töcksfors har man bland annat röjt och skyltat upp ett nytt promenadstråk och samverkat kring ny julbelysning medan man i Årjäng har satt upp en informationstavla och

samverkat kring evenemang som Trollets fødselsdag og Høstkraft. Man kommer jobba vidare med fortsätta utveckla platsen genom att involvera og engagera næringslivet.

LID Marker: I Marker fanns en gemensam ønskan frå centrumaktörer og kommunen att vidareutveckla det redan befintliga samarbeidet kring Ørje centrum. Genom workshoppar og idémøten identifiserades ett antal prioriterade fokusområden; varumärke, erbjudande, platsen, rent tryggt og sikkert samt tillgänglighet. Før varje fokusområde etablerades fokusgrupper med representanter frå blant annet entreprenører, fastighetsägare og kulturlivet. Projektet har blant annet bidragit till gemensamma arrangemang så som påskegateåpning, frimarked Ørje, SOOT-spelet, moteshow og høstmarknad. Det er tatt fram en handlingsplan med forslag til videre aktiviteter, og det er etablert en samarbeidsform som blir videreført. Det er skapt forståelse for at fellesskapet i større grad må bidra for å nå omforente mål. Marker har hatt et stort engasjement fra næringsdrivende og foreningslivet i sitt arbeid.

LID Aurskog-Høland: I Aurskog-Høland har man arbeidet med ett geografisk LID (Løken) samt ett tematisk LID (natur- og opplevelsesbasert reiseliv). På Løken har en resursgruppe tilsatt for å arbeide med centrumutvikling. Gruppen har blant annet initiert aktiviteter så som fotografering og film av Løken, en grafisk profil og markedsføringsmateriale samt kunst på sopkøll og bænker. Inom ramen for det tematiske LIDet har en turistbrosjyre tagits fram tilsammen med aktører inom besøksnæringen og turistinformasjon har publicerats på kommunens hemsida. Også i Aurskog-Høland har arbeidet resultert i et større engasjement fra næringsdrivende og foreningslivet, og en enighet rundt det videre arbeidet.

LID Aremark: I Aremark har man valt Strømsfoss som LID-område. Här har delprosjektledaren samlat lokale næringsidkare i ett bedriftsnettverk i syfte att stärka det lokale engagemanget og etbalere Strømsfoss som en turistdestinasjon. Tilsammen har man tagit fram en gemensam aktivitetskalender, gjennomført en markedsføringskampanj og arbeidet med forskøning av området. I Strømsfoss har en også forsøkt etablere et utviklingselskap med ansvar for den videre utviklingen av stedet, og for å bygge opp dette som et nav for opplevelser og aktiviteter. I Aremark er arbeidet delvis foregått i samarbeid med Viken fylkeskommune og pilotprosjektet knyttet til bygdemiljøpakker.

Regional nivå: Skapa ett regionalt gränsöverskridande nätverk mellan de lokale utviklingsmiljøerna (LIDsen)

Detta delmål har inte oppnått vilket har flere orsaker. Delmålet var beroende av att de lokale LIDsen bildats og kommit igång med sitt arbeid. På vissa plasser, i synnerhet där liknende samarbeidsprosesser inte skett tidligere, blev det tydelig at tid og utrymme for refleksjon krævs for at mennesker med ulike bakgrunn og egenskaper ska komme överens og samarbeide. Bildandet av de lokale LIDsen tog alltså lenger tid än beräknat og forsvårades som tidligere næmnes også av ulike pandemirestriksjoner. Ytterligere en orsak till varfor delmålet inte kunnat oppnås er en kortare prosjektid än tenkt, opprinnelig prosjektid var cirka 12 måneder lenger än den som blev besluttet.

Målet var å etablere samarbeid mellom de LID-organisasjoner som ble etablert, noe vi som nevnt over ikke har klart innen de rammer vi har hatt til rådighet. Vi har imidlertid etablert et godt nettverk over grensen mellom de som jobbet med etablering av de ulike LID. Dette er et godt grunnlag for videre arbeid med nettverket også for de næringsdrivende, og som i noen grad vil bli videreført uavhengig av et eventuelt oppfølgende prosjekt. Vi kan dermed si at vi gjennom dette har nådd deler av målet. Uten samarbeid mellom de ulike kommunene, erfaringsoverføringen og

den kompetanseoppbyggingen som prosjektet stod for, hade vi heller ikke oppnådd de gode resultatene lokalt.

Nasjonell/internasjonell nivå: Utveckla ett arbetssätt med strukturerad kunskapsöverföring och omvärldsbevakning.

För att tillföra kunskap och erfarenheter "utifrån" har man under projektets gång haft digitala träffar med BIDs i Gamlestad, Floda och Simrishamn. Dessutom har projektgruppen åkt på studieresor i Sverige/Norge och till Skottland för omvärldsbevakning, erfarenhetsutbyte och nätverkande. Dessa omvärldsbevakningsinsatser har varit väldigt nyttiga för projektgruppen som fått se hur BID-modellen kan användas rent praktiskt och hur man kan anpassa den utifrån olika förhållanden.

Nettverket mellom prosjektlederne har gitt innsikt og forståelse for de ulike utfordringene en lokalt står overfor på de deltagende stedene, og gjennom det har en tilegnet seg kompetanse.

Projektorganisation

Projektet har letts av en styrgrupp bestående av representanter från de medverkade kommunerna. Styrgruppen har kompletterats med en referensgrupp bestående av representanter från olika sektorer med erfarenhet av lokal och regional utveckling.

Den operativa projektorganisationen har bestått av en svensk och norsk projektledare samt delprojektledare i respektive LID som agerat som de sammankallande personerna lokalt. Projektgruppen har också haft en extern utbildare med mycket god erfarenhet av BID-modellen.

Aktivitetsindikatorer

<i>Aktivitetsindikatorer</i>	<i>Målvärde</i>	<i>Resultat</i>
1. Antal företag som får annat stöd än ekonomiskt stöd	60	115
2. Antal företag som genom åtgärden etablerat sig på en större marknad	20	0

Det har funnits ett brett engagemang och aktivt deltagande i projektet vilket gör att målvärdet för aktivitetsindikator 1 nås med råge. Den höga siffran beror delvis på att projektet inte började från ett "blankt papper", istället har de utmaningar som nämnts ovan regelbundet diskuteras i lokalsamhällena och det var också grunden till att projektansökan skickades in från första början. En annan bidragande faktor till det höga deltagandet är de engagerade delprojektledarna som lagt mycket tid och energi på att organisera nätverk med relevanta aktörer. Det går därför att dra slutsatsen att sådana här satsningar kräver en dedikerad person som håller i trådarna för att utvecklingsarbetet kan bedrivas över tid.

Målet för aktivitetsindikator 2 har inte uppnåtts. Det beror dels på den förkortade projekttiden men även på den två år långa pandemin som inneburit begränsningarna när det kommer till att korsa gränsen mellan Norge och Sverige.

Grenseoverskridende merverdi

Projektgruppen bekräftar att det har varit värdefullt att arbeta med en gemensam metod och ha regelbundna möten där man diskuterat praktiskt genomförande, utmaningar och möjligheter. Delprojektledarna har genom mötena kunnat utbyta inspiration och idéer för utveckling i det egna projektområdet. Det gränsöverskridande mervärdet tydliggjordes framförallt under den sista projektperioden då delprojektledarna för första gången kunde träffa varandra fysiskt och besöka varandras kommuner. Dessa träffar möjliggjorde nya typer av informella samtal som var svåra att få till i de digitala mötena. Genom besöken tydliggjordes respektive plats utmaningar och möjligheter vilket också skapade bättre förståelse för varandra. Träffarna har på så vis varit en viktig pusselbit för ett fortsatt samarbete och utbyte inom detta gränsöverskridande nätverk. Samtidigt uppger flera av kommunerna att det gränsregionala mervärdet hade kunnat varit ännu större. Mervärdet hade till exempel tydliggjorts om man hade kunnat skapa en ännu större LID-organisation på regional nivå och inte enbart arbetat med lokala LIDs. Dessutom hade det varit fördelaktigt att ha en fysiskt uppsamlingsträff eller kick-off vid projektstart eftersom det hade gett godare och närmare relationer inom projektgruppen. Detta är aktiviteter som sannolikt hade kunnat genomföras utan pandemin och med en längre projekttid.

De horisontella kriterierna

Inom ramen för hållbar utveckling har nedanstående konkreta resultat noterats. Utöver dessa har projektet genomsyrats av kunskap och idéer kring en hållbar utveckling ur ett ekonomiskt, miljömässigt och socialt perspektiv. De övriga kriterierna har funnits med i det löpande arbetet.

- **Workshop och rådgivning inom hållbarhet:** På norsk sida har en av kommunerna haft en workshop samt enskilda rådgivningar för att hjälpa företagen med sitt hållbarhetsarbete utifrån de tre hållbarhetsaspekterna.
- **Hållbara evenemang:** I Sverige har en av kommunerna integrerat de horisontella kriterierna i samband med ett utbildningstillfälle. Man diskuterade då frågor relaterat till hållbara evenemang över tid, och evenemang som passar för alla. Dessutom har man arbetat med cirkulär ekonomi genom att samordna utlåning av evenemangsmaterial för föreningar.
- **Smarta soptunnor och skräpplockardagar:** En annan svensk kommun arbetar utifrån målet "Rent, snyggt och tryggt" och för att motverka nedskräpning har kommunen och lokala fastighetsägare investerat i så kallade smarta soptunnor som drivs av förnyelsebar solenergi och skickar meddelanden till kommunens driftavdelning när de behöver tömmas vilket innebär färre transporter. Här har man även tillsammans med fastighetsägarna genomfört städdagar av centrum i samband med Håll Sverige Rents kampanjer "Skräpplockardagarna" och "Håll Sverige Rent-dagen".

Informasjon og kommunikasjon

Information om projektet och dess möjligheter har i stor grad nått ut till invånare, politiker, näringsliv och föreningar genom följande kommunikationsinsatser:

- **Presentationer.** Projektet har presenterats i samband med möten med politiker och tjänstemän, vid medborgarträffar och olika typer av idémöten tillsammans med lokala företag och föreningar. En generell PPT-presentation har tagits fram som stöd vid sådana presentationerna (se bifogad fil).
- **Webb.** Flera kommuner har publicerat information om projektet på sina respektive webbsidor.
- **SoMe.** Befintliga kommunsidor/profiler på Facebook och Instagram har använts för att uppmärksamma genomförda aktiviteter inom ramen för LIDsen.
- **Media.** Utskick av information till lokal- och regionalmedia har resulterat i flera reportage och omnämnanden.
- **Nyhetsbrev.** Digitala nyhetsbrev har skickats ut till näringslivet i några av kommunerna.

EUs medverkan har synliggjorts i allt framtaget marknadsmaterial samt har nämnts i skrift där logotypen inte har kunnat medverka.

Forankring av projektets resultat og effekter

Genom projektet har LID-modellen testats i liten skala men på grund av pandemins effekter nådde den inte sin fulla potential – den måste undersökas mer. Förankringsarbetet kommer därför att fortsätta även efter projektets slut genom fortsatta samverkansträffar med de aktörer som man knutit till sig och genomförande av de aktiviteter som finns beskrivna i handlingsplanerna. Kommunerna planerar att undersöka om det finns möjlighet att finansiera detta arbete inom ramen för ett nytt projekt.

Aktiviteter og økonomi

<i>Aktivitet</i>	<i>Kort redogörelse</i>	<i>Ansökta medel (SEK)</i>
Utbildningar och workshops	<p><u>A1: Grundläggande utbildning för lokala små- och medelstora företag och föreningar</u> Den grundläggande utbildningen för delprojektledarna hölls via Teams under ledning av en extern utbildare med både teoretisk och praktisk erfarenhet av BID-metoden. Under utbildningen bjöds representanter för befintliga BID-områden bjudits in för att dela med sig av värdefulla erfarenheter. Lokala företag, föreningar, politiker och kommunala tjänstemän utbildades i modellen i samband med möten och workshoppar.</p> <p><u>A2: Försättnings-utbildning för en kärngrupp</u> Möjlighet till försättningsutbildning har getts via den gemensamma mappen i Teams där handlingsplaner från befintliga BIDs runt om i Sverige delats. Delprojektledarna har även fått</p>	140 760

	<p>fördjupade insikter kring LID-modellen genom vår externa utbildare och studieresor.</p> <p><u>A3: Ta fram en nulägesanalys, målbild, organisation och handlingsplan.</u></p> <p>Den största delen av detta arbete genomfördes under den andra projektperioden även om kompletteringar gjorts i takt med ytterligare inspel från olika utvecklingsmöten.</p>	
<p>Projektmöten och nätverksträffar</p>	<p><u>B1: Gränsöverskridande möten och workshops</u> Har framförallt skett via digitala möten och studiebesök i respektive kommun.</p> <p><u>B2: Gemensamt testarbete av LID-modellen</u> Testarbete av LID-modellen har pågått kontinuerligt under projekttiden.</p> <p><u>B3: Gemensamt testarbete av ett geografiskt gränsöverskridande LID-område</u> Pandemin har satt käppar i hjulet för denna projektaktivitet.</p>	<p>2 807 016</p>
<p>Studieresor</p>	<p><u>C1: Träffar med andra BIDs</u> Under projektets gång har projektgruppen träffat följande BID-nätverk:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lerums centrumförening • Floda BID • Essential Edinburgh • Visit Inverness Loch Ness • Enterprising Bathgate BID <p><u>C2: Studieresor nationellt/internationellt</u> Under projektets gång har följande studieresor genomförts:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Årjäng, Säffle, Torsby (6-7 april, 2022) • Floda, Lerum, Varberg (5-6 maj, 2022) • Aurskog-Høland, Aremark, Marker 24-25 augusti, 2022) • Edinburgh, Inverness, Bathgate (14-17 september 2022) 	<p>156 599</p>
<p>Marknadsföring och kommunikation</p>	<p><u>A4: Utveckla kommunikationskanaler för LIDs</u> Det är framförallt etablerade kommunala kanaler så som webbsidor och sociala medier som använts för att sprida information om projektet. Utöver det har projektet omnämnts</p>	<p>3 400</p>

	<p>under mötespresentationer, nyhetsbrev och i lokal-och regionalmedia.</p> <p><u>B4: Utveckla kanaler för kommunikation mellan LIDsen</u> Utöver kommunikationskanaler så som e-mail och digitala möten har en gemensam samarbetsplattform upprättats i Teams. Varje LID har haft en egen mapp där de laddat upp sina handlingsplaner, utvärdering av projektet, information om deltagande aktörer m.m.</p> <p><u>C3: Utveckla system för omvärldsbevakning och erfarenhetsutbyte nationellt/internationellt</u> Genomfört, se bifogad fil "Omvärldsbevakning".</p>	
Utvärdering	Projektet är för litet för extern utvärdering. Vi gör utvärdering gemensamt inom projektet.	0

Forslag og ideer

I projektet LID – Local Improvement Districts har kommunerna Säffle, Torsby, Årjäng, Aremark, Aurskog-Høland och Marker påbörjat ett gemensamt testarbete av LID-modellen. Genom projektet har metoden testats i liten skala men på grund av pandemins effekter nådde den inte sin fulla potential – den måste undersökas mer och därför är ett nytt projekt av största vikt. Det nya projektets mål er att skapa en starkare gränsregion genom lärande och samverkan över gränser, för att utveckla platser både som lokalsamhällen och destinationer. Genom samarbete över olika slags gränser och att använda LID-modellen som verktyg stärker vi lärandet hos företag, föreningar och offentliga organisationer i gränsregionen. Projektet kommer att vara indelat i tre arbetspaket: "Företag och föreningar i samverkan", "Inkluderande och attraktiva lokalsamhällen och destinationer" samt " Gemensamma metoder för utveckling".